

Оқулыққа
2026 жылғы «13» наурыздағы №613
ғылыми-медициналық сараптаманың қорытындысы

Қажетті параметр / бағалау критерийі	Ақпараттың болуы / критерий мен белгіленген талаптарға сәйкестігі туралы мәлімет
Қолжазбаның атауы	«Бала кардиологиясы» Оқулық
Болжамды таралымы	500
Шығарылған жылы	2026
Автор(лар)дың тегі, аты, әкесінің аты, ғылыми дәрежесі мен атағы, жұмыс орны, қызметі	<p>Абдрахманов Қ.Б. – медицина ғылымдарының докторы, Астана медициналық университетінің пульмонология және нефрология курстары бар балалар аурулары кафедрасының профессоры</p> <p>Абдрахманова С.Т. – медицина ғылымдарының докторы, Астана медициналық университетінің кардиоревматология және гастроэнтерология курстары бар балалар аурулары кафедрасының меңгерушісі</p> <p>Отарбаев Н.К. – медицина ғылымдарының докторы, Тәуелсіз заңды тұлға және заңды тұлға болып табылатын Ұлттық денсаулық сақтау палатасының басқарма төрағасы және қауымдастырылған профессор (доцент)</p> <p>Кульниязова Г.М. – медицина ғылымдарының докторы, «Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті» Ұлттық акционерлік қоғамының іргелі медицина кафедрасының профессоры</p> <p>Хабижанов Б.Х. – медицина ғылымдарының докторы, Қазақ-Ресей медициналық университетінің педиатрия кафедрасының және балалар жұқпалы аурулары курсының профессоры</p> <p>Нугманова А.М. – медицина ғылымдарының докторы, профессор, «Қазақ-Ресей медициналық университеті» ұлттық білім беру мекемесінің балалар жұқпалы аурулары курсы бар педиатрия кафедрасының меңгерушісі</p> <p>Нургалиева Ж.Ж. – медицина ғылымдарының кандидаты, «С.Д. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медициналық университетінің» амбулаториялық педиатрия кафедрасының профессоры</p> <p>Хитуова Л.К. – медицина ғылымдарының кандидаты, Қазақ-Ресей медициналық университетінің балалар жұқпалы аурулары курсы бойынша педиатрия кафедрасының қауымдастырылған профессоры</p> <p>Ахенбекова А.Ж. – медицина ғылымдарының кандидаты, С.Д. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медициналық университетінің Н.А. Барлыбаева атындағы балалар аурулары кафедрасының қауымдастырылған профессоры</p>
Рецензенттер	Б.Т. Түсіпқалиев – М.Оспанов атындағы Батыс Қазақстан медициналық университеті, №1 неонатология

	<p>курсымен бала аурулары кафедрасының профессоры, РТҒА академигі, м.ғ.д., профессор.</p> <p>Р.С. Майтбасова – ҚР ДСМ, педиатрия және бала хирургиясы ғылыми орталығы консультанты, мед.ғыл.докторы.</p> <p>С.А. Диканбаева - д.м.н., «ҚРМУ» КЕАҚ балалар жұқпалы аурулары курсы бар педиатрия кафедрасының профессоры.</p>
<p>Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру кадрларын даярлау бағыттарының жіктеуіші бойынша коды көрсетілген білім беру бағдарламасының атауы және осы басылым дайындалған пәннің атауы</p>	<p>Медицина университетерінде жалпы медицина, педиатрия мектептері студенттеріне, интернатура, резидентурада оқушылар, оқулық және практикадағы дәрігерлерге кейбір нұсқаулар ретінде ұсынылады.</p> <p>6B10116 – "Медицина", 6B10117 – NIMO "Педиатрия", 7R01130 – "Педиатрия", 7R01110 – "Кардиология (ересектер, педиатрия)", 7R01157 – "Кардиология (педиатрия)", 7R01118 – "Жүрек хирургиясы (ересектер, педиатрия)", 7M10115 – "Медицина".</p>
<p>Құрылымы мен рәсімделуіне қойылатын талаптарға сәйкестігін бағалау (Республикалық оқу-әдістемелік кеңестің оқу-әдістемелік бірлестігі грифін беру тәртібі туралы ережеге сәйкес)</p>	
Титулдық бет және оның кері жағы	<p>Алдыңғы және артқы жағын ғылыми-медициналық әзірлемелерді әзірлеу, ресімдеу және бекіту бойынша әдістемелік ұсынымдар талаптарына сәйкес.</p> <p><u>Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің «Салидат Қайырбекова атындағы Ұлттық ғылыми денсаулық сақтауды дамыту орталығы» ІІЖҚ РМК бекітілген және баспаханалық жолмен жариялауға рұқсат етілген (_____ жылғы № _____).</u></p> <p><u>РОӘК ОӘБ «Денсаулық сақтау» кадрларын даярлау бағыты бойынша білім алушыларға арналған оқулық ретінде ұсынылады « _____ » _____ 2025 жылғы № _____ хаттама» толықтыру қажет.</u></p>
Аннотация	<p>Талаптарға сәйкес: материалдың қысқаша әрі мазмұнды сипаттамасы берілген, оның мақсаты мен негізгі мазмұны көрсетілген, сондай-ақ оқырмандық адресі (мақсатты аудиториясы) айқындалған.</p>
Қысқартулар тізімі және глоссарий	<p>Қысқартулар, шартты белгілер, рәміздер тізбесі ғылыми-медициналық әзірлемелерді әзірлеу, ресімдеу және бекіту жөніндегі әдістемелік ұсынымдардың талаптарына сәйкес.</p>
Мазмұны (маңызды бөлімдердің тақырыптарының мәтіндегі тақырыптарға және пәннің типтік оқу бағдарламасына сәйкестігі)	<p>Сәйкес келеді: мазмұндағы бөлімдердің тақырыптары негізгі мәтіндегі тақырыптармен толық сәйкес және пәннің үлгілік оқу бағдарламасының құрылымын көрсетеді.</p>
Алғысөз	<p>Сәйкес келеді</p>
Кіріспе (пәннің мақсаты мен міндеттерінің қысқаша сипаттамасының болуы)	<p>Кіріспе құрылымы оқу басылымдарына қойылатын талаптарға сәйкес келеді. Кіріспеде пәннің мақсаты мен міндеттерінің қысқаша сипаттамасы берілген.</p>
Негізгі бөлім	<p>Оқу-әдістемелік құралдың негізгі мәтіні белгіленген талаптарға сәйкес келеді, кіріспеден, алты негізгі</p>

	тараудан, қорытындыдан, қосымшалардан және бақылау материалдарынан тұрады.
Қорытынды	«Қорытынды» ғылыми-медициналық әзірлемелерді әзірлеу, ресімдеу және бекіту жөніндегі әдістемелік ұсыныстардың талаптарына сәйкес.
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі (негізгі және қосымша әдебиеттер)	Әдебиеттер тізімі 124 дереккөзден тұрады. Қолданылған әдебиеттер тізімін ГОСТ талаптарына сәйкес ресімдеуге ұсынылады. Қолданылған әдебиеттер тізімін соңғы 10 жылдық деректермен жаңартуға ұсынылады.
Қосымшалар	-
Көлеміне қойылатын талаптар: оқулық үшін – кемінде 9 авторлық баспа парақ, оқу құралы мен практикум үшін – кемінде 6 авторлық баспа парақ	Жұмыс А4 форматындағы 195 парақта ұсынылған, бұл 12 б. п. сәйкес келеді.
Иллюстрациялық материал көлемі (%)	12%
Негізгі бөлімнің рубрикациясы (мазмұнның деңгейлік жіктелуі, тараулар мен параграфтардың логикалық және жеткілікті бөлінуі)	Сәйкес келеді. Жұмыс материалының негізгі бөлігі логикалық түрде құрылымдалған, онда бөлімдер мен тармақтар бар, бұл мазмұнның деңгейлік бөлінуін қамтамасыз етеді.
Қосымша және түсіндірме мәтіндердің өз мақсатына сәйкестігі	Сәйкес келеді.
Глоссарийдің болуы және сапасы (оқу мазмұнындағы жаңа терминдер мен терминологиялық қатарды қамтитын).	Оқулық глоссарийдің болуы және сапасы бойынша қойылатын талаптарға сәйкес келеді.
Мәтіннің грамматикалық, орфографиялық және пунктуациялық нормаларға сәйкестігі	Мәтін тілдің грамматикалық, орфографиялық және пунктуациялық нормаларына сәйкес келеді.
Полиграфиялық талаптарға сәйкестігі (кестелер, суреттер, қаріп, интервалдар, қаріптік ерекшеліктер)	Полиграфиялық талаптарға сәйкес келеді (кестелер, суреттер, қаріп, интервалдар, қаріптік ерекшеліктер).
Мазмұнына қойылатын талаптарға сәйкестігін бағалау (Республикалық оқу-әдістемелік кеңестің оқу-әдістемелік бірлестігі грифін беру тәртібі туралы Ережеге сәйкес)	
1. Жалпы талаптар	
Оқу басылымы мазмұнының МЖМБС, жоғары немесе жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің білім беру бағдарламасында айқындалған мақсаттар мен міндеттерге сәйкестігі	Оқу басылымының жұмыс тұжырымдамасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына; Қазақстан Республикасындағы Ұлттық біліктілік шеңберіне; Қазақстан Республикасының салалық біліктілік шеңберіне, Кәсіби стандартқа сәйкес келеді.
Мәлімделген оқу-әдістемелік әдебиеттің оқу басылымының түріне (оқулық, оқу құралы) сәйкестігі.	Мәлімделген оқу басылымының түріне сәйкес келеді.
Оқу басылымының негізгі бөлімдерінің құрылымы мен атауларының пән силлабусына сәйкестігі.	Пән силлабусының құрылымы мен негізгі бөлімдерінің атауларына сәйкес келеді.
Оқу басылымы көлемінің үлгілік оқу бағдарламасына, оқу жоспарына және пән силлабусына сәйкестігі.	Типтік оқу бағдарламасында, оқу жоспарында және пән силлабусында көзделген көлемге сәйкес келеді.
2. Оқу басылымының мазмұны ғылымилықтың дидактикалық принципіне сәйкестігі	

Негізгі теориялардың, ғылыми ережелер мен заңдылықтардың, меңгерілетін пән бойынша анықтамалар мен терминдер жүйесінің мазмұнда берілуі	Оқу басылымының мазмұны талаптарға сәйкес келеді: оқытылатын пән бойынша негізгі теориялар, ғылыми қағидалар мен заңдылықтар, сондай-ақ анықтамалар мен терминдер жүйесі ұсынылған.
Терминдерді қолданудың дұрыстығы мен орындылығы, олардың жалпы қабылданған ғылыми терминологияға сәйкестігі	Терминдерді қолдану дұрыс және орынды, жалпы қабылданған ғылыми терминологияға сәйкес келеді.
Мазмұнында ғылыми емес, жалған фактілердің, мысалдар мен түсіндірмелердің болмауы	Мазмұнда ғылыми емес және шынайылығы күмәнді фактілер, мысалдар мен түсіндірмелер жоқ.
Мазмұнында тиісті білім беру саласындағы заманауи ғылымның, техниканың және технологиялардың озық жетістіктері туралы мәліметтер мен ғылыми-танымдық ақпараттың болуы	Мазмұны тиісті білім беру саласындағы қазіргі заманғы ғылым, техника және технологиялардың озық жетістіктері туралы мәліметтер мен ғылыми-танымдық ақпаратты қамтиды.
3. Оқу ақпаратының қолжетімділік дидактикалық принципіне сәйкестігі	
Оқу материалын ұсынудың толықтығы мен қисындылығы	Оқу материалының толықтығы мен баяндау логикасы талаптарға сәйкес келеді.
Мәтіндердің барлық түрлерін (негізгі, қосымша және түсіндірме мәтіндерді) қолданудың орындылығы мен түсініктілігі	Барлық мәтін түрлерін (негізгі, қосымша және түсіндірме) қолданудың мақсаттылығы мен түсініктілігі талаптарға сәйкес келеді.
Оқу материалын ұсыну мен оның мазмұнының студенттердің жас ерекшелігіне қарай физиологиялық мүмкіндіктері мен даму деңгейіне және олардың алдыңғы білім беру дайындығына сәйкестігі	Студенттердің жас ерекшеліктеріне, физиологиялық мүмкіндіктері мен даму деңгейіне, сондай-ақ олардың алдыңғы білім беру даярлығына сәйкес келеді.
Психикалық және физикалық денсаулық сақтау талаптарын есепке алу – білім алушыларға зияткерлік, моральдық, физикалық күш түсірмеу	Психикалық және физикалық денсаулықты сақтау талаптарына сәйкес келеді, білім алушыларға интеллектуалдық, моральдық және физикалық артық жүктемелер жоқ.
Қиындық деңгейі бойынша сараланған тапсырмалар жүйесінің болуы	Сәйкес келеді: оқу басылымында күрделілік деңгейі бойынша сараланған тапсырмалар жүйесі ұсынылған.
Өз бетінше зерделеу үшін қолжетімді болуы	Сәйкес келеді: материал өзіндік оқу үшін қолжетімді.
Жаңа ақпаратты баяндау кезінде білім алушылардың сабақ барысында мәтіннің 30-дан аспайтын ақпараттық-мазмұндық элементтерін (әдетте, бір абзацта берілген анықтамалар, ұғымдар, ойлар мен қорытындылар) меңгерудің нақты мүмкіндіктерін ескеру	Сәйкес келеді: жаңа ақпаратты баяндау кезінде білім алушылардың бір сабақта 30-дан аспайтын ақпараттық-мағыналық мәтін элементтерін (анықтамалар, ұғымдар, ойлар мен тұжырымдар) игеруінің нақты мүмкіндіктері ескеріледі.
4. Оқу ақпаратының жүйелілік принципіне сәйкестігі	
Категориялардың, ұғымдардың, әдістердің өзара байланысын және оқу	Сәйкес келеді: мәтінде баяндау логикасы сақталған.

басылымының белгілі бір тұжырымдамалық қалыптастыруды қамтамасыз ететін мәтін ішіндегі логиканы сақтау	
Оқу басылымын белгілі бір тақырып бойынша сабақты ұйымдастыруды анықтайтын тарауларға, параграфтар мен кіші параграфтарға бөлу	Сәйкес келеді: оқу басылымы тақырыптарға, ал тақырыптар параграфтар мен кіші параграфтарға бөлінген, бұл оқу сабағын ұйымдастыруды қамтамасыз етеді.
Оқу мәтінімен бірге жүретін құрылымдық элементтердің жүйелі қайталануы	Сәйкес келеді: оқу мәтінін сүйемелдейтін құрылымдық элементтердің жүйелі қайталануы байқалады.
5. Оқу ақпаратының жүйелілік пен сабақтастық принципіне сәйкестігі	
Білім алушылардың алдыңғы білімі мен тәжірибесін есепке алу	Сәйкес келеді: білім алушылардың алдыңғы білімдері мен тәжірибесі ескеріледі.
Баяндаудың логикалық реттілігі («қарапайымнан күрделіге», сипаттамадан талдау мен синтезге, констатациядан қызметке, бағалауға, жалпылауға және қорытындыға)	Сәйкес келеді: материалды баяндау логикалық бірізділікпен құрылған («қарапайымнан күрделіге қарай», сипаттаудан талдау мен синтезге, констатациядан іс-әрекетке, бағалауға, жалпылау мен қорытынды жасауға дейін).
Бұған дейін оқытылған пәндер бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік құралдардың мазмұны мен материалды баяндаудағы сабақтастық	Сәйкес келеді: материалды баяндауда бұрын оқылған пәндер бойынша оқулықтар мен оқу құралдарының мазмұнымен сабақтастық қамтамасыз етіледі.
Бір пән бойынша оқулықтар мен оқу-әдістемелік құралдар арасындағы пәнішілік байланысты қамтамасыз ету	Сәйкес келеді: бір пән бойынша оқулықтар мен оқу құралдарының арасындағы ішкі пәндік байланыстар қамтамасыз етіледі.
Бұған дейін басқа оқулықтарда талқыланған оқу материалының негізсіз қайталануының болмауы	Сәйкес келеді: басқа оқулықтарда бұрын қарастырылған оқу материалының негізсіз қайталануы жоқ.
Басқа ғылымдар бойынша оқулықтардың мазмұнымен тығыз байланыстыру, пәнаралық байланысты жүзеге асыру	Сәйкес келеді: басқа ғылымдар бойынша оқулықтардың мазмұнымен тығыз байланыс қамтамасыз етілген және пәнаралық байланыстар жүзеге асырылған.
6. Оқу ақпаратының саналылық және белсенділік принципіне сәйкестігі	
Білім алушылар үшін мотивациялық көзқарастардың болуы және оқу міндеттерін нақты қою	Сәйкес келеді: оқу басылымында мотивациялық ұстанымдар бар және білім алушыларға арналған оқу міндеттері нақты тұжырымдалған.
Білім алушының жеке қызығушылығын тудыратын мәселелерді, сұрақтарды өз бетінше шешуге бағытталған оқу материалдарының ұсынылуы	Сәйкес келеді: оқу материалдары білім алушылардың жеке қызығушылығын тудыратын сұрақтар мен мәселелерді өз бетінше шешу жолдарын іздеуге бағытталған.
Материалдарды талдау, синтездеу, іріктеу және жүйелеу әдістерін меңгеруге арналған сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулар жүйесінің берілуі, оның ішінде Блум таксономиясы негізінде ұсынылуы	Сәйкес келеді: сұрақтар мен жаттығулар жүйесі ұсынылған

Оқу жетістіктерін жүйелі бақылаудың (өзін-өзі бақылаудың), тексерудің, бағалаудың және өзін-өзі бағалаудың болуы	Сәйкес келеді: оқу жетістіктерін жүйелі бақылау (өзін-өзі бақылау), тексеру, бағалау және өзін-өзі бағалау қамтамасыз етілген.
Қосымша оқу үшін ұсынылатын кітаптардың және (немесе) білім алушыларды көбірек оқуға ынталандыратын және оларға қызықты әдебиеттерді іздеуді жеңілдететін ресми білім беру интернет-ресурстары тізімдерінің болуы	Сәйкес келеді: қосымша әдебиеттердің және/немесе ресми білім беру веб-сайттарының тізімдері ұсынылған, олар білім алушылардың білімін кеңейтуге және қызықты материалдарды іздеуді жеңілдетуге ықпал етеді.
7. Оқу ақпаратының көрнекілік принципіне сәйкестігі	
Оқу мазмұнын көпарналы қабылдауды жандандыруды қамтамасыз ету	Сәйкес келеді: оқу мазмұнын көпарналы қабылдауды белсендіру қамтамасыз етілген.
Авторлық тұжырымдарды растаудың сапалы иллюстрациялық және графикалық тәсілдерінің болуы	Сәйкес келеді: авторлық тұжырымдарды растайтын сапалы иллюстративтік және графикалық материалдар ұсынылған.
Иллюстрациялық материалдың пәннің сипаты мен оқу басылымының мазмұнына сәйкестігі	Сәйкес келеді: иллюстративтік материал пәннің сипатына және оқу басылымының мазмұнына сәйкес келеді.
8. Оқу ақпаратының теорияның практикамен байланысы принципіне сәйкестігі	
Оқу мазмұнының нақты өмірлік жағдайлармен және шарттармен байланысын қамтамасыз ету	Сәйкес келеді: оқу мазмұны нақты өмірлік жағдайлармен және жағдайлармен байланыстырылған.
Қолданбалы, практикаға бағдарланған сипаттағы тапсырмалардың болуы	Сәйкес келеді: қолданбалы және тәжірибеге бағытталған тапсырмалар ұсынылған.
Мазмұнды қоғам мен экономиканың қазіргі даму үдерістеріне бағыттау	Сәйкес келеді: мазмұн қоғам мен экономиканың қазіргі даму үдерістеріне бағытталған.
Оқу ақпаратын ақпараттық мәдениет пен құзыреттерді, қажетті ақпаратты іздеу және дұрыс шешімдер қабылдау дағдыларын дамытуға бағыттау	Сәйкес келеді: оқу ақпараты ақпараттық мәдениет пен құзыреттерді, сондай-ақ қажетті ақпаратты іздеу және дұрыс шешім қабылдау дағдыларын дамытуға бағытталған.
Қолжазба мәтінінің түпнұсқалығы (%)	82%
Жасанды интеллектті қолдануы (%)	0%

Сараптамалық қорытынды: «Бала кардиологиясы» атты оқулық жоғарыда келтірілген ұсыныстар мен ескертулерді ескере отырып, оқу материалы ретінде ұсынылуы мүмкін.

Шешім: «Бала кардиологиясы» атты оқулық бекітілсін, берілген ескертулер мен ұсыныстар ескеріле отырып, баспаханалық әдіспен басып шығаруға

рұқсат етілсін және мамандық бағытында Республикалық оқу-әдістемелік кеңестің Оқу-әдістемелік бірлестігінің белгісін беру үшін ұсынылсын.

Сарапшылар тобы:

Сараптама тобының төрағасы,
Медициналық білім және ғылым
департаментінің директоры,
х.ғ.к. қауымдастырылған профессор, МВА

А. Мурат

Сарапшылар тобының мүшелері:

1. «Кардиология» бағыты бойынша тәуелсіз сарапшы (ғылыми-медициналық сараптама жүргізу жөніндегі тәуелсіз сарапшылар базасынан)
2. Әдістемелік және техникалық қолдау тобы:

Медицина ғылымын дамыту
орталығының меңгерушісі, магистр

Г.Т. Калымжан

Медицина ғылымын дамыту
орталығының жетекші маманы

А.Н. Тлеубердинова

**ҚР ДСМ «Салидат Қайырбекова
атындағы ҰҒДСДО» ШЖҚ РМК
Басқарма Төрағасының орынбасары**



А.Б. Табаров